

Kişisel Verileri Koruma Kurulu İdari para cezasına ilişkin kararları

Kişisel Verileri Koruma Kanunu ("KVKK" ya da "Kanun") 7 Nisan 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmesinden bugüne kadar yaklaşık 3,5 yıl geçti. Veri sorumluları KVKK'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte kişisel veri işleme faaliyetlerini KVKK'ya uyumlu hale getirmek amacıyla birçok çalışmalar yaptılar ve yapmaya devam ediyorlar.

Lerzan Nalbantoğlu

Kurucu Ortak
DL Avukatlık Bürosu

KVKK'nın hayatımızın bir parçası olduğunu ve yapılan çalışmalar tamamlandıktan sonra da her zaman KVKK'yı dikkate almamız gerektiğini hepimiz biliyoruz. Uygulamanın şekillenmesini bekleyen veri sorumluları için Kişisel Verileri Koruma Kurulu ("Kurul") tarafından verilen ilke kararları, veri ihallerine ilişkin kararlar ve KVKK'ya aykırılık nedeniyle ceza kararları önemli bir kaynak oldu. Kurul tarafından bugüne kadar 37 adet karar yayınlandı. Söz konusu kararların gerekçelerini incelediğimizde ağırlıklı olarak veri güvenliğine ilişkin olarak "uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli teknik ve idari tedbirlerin alınmaması"ndan kaynaklandığı görülmektedir.

Anılan kararlarda yer alan açıklamalar ve gerekçeler veri sorumlularına ve veri işleyenlere kişisel verileri işleme faaliyetlerini KVKK'ya uyumlu hale getirmeleri için yol göstermektedir. Şöyle ki, anılan kararlarda;

- Veri işlemenin Kanun'un 5 ve 6. maddelerinde yer alan işleme şartlarında birine dayanması gerekmektedir, ancak şikayet konusu mesaj gönderiminin herhangi bir işleme şartına dayanmadığı değerlendirildiğinden, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almadığı için veri sorumlusu hakkında Kanun'un 12'nci maddesinin

(1) numaralı fıkrasının (a) bendinde aykırı davranıldığı tespit edilmiştir.

- Veri sorumlusu şirketin KVKK'ya uyum konusunda gerekli hassasiyeti ve özeni göstermesi yönünde uyarılmasına karar verilmiştir.
- Kanunda düzenlenen işleme şartlarından herhangi birine dayanmadan kişisel verilerin işlenmemesi gerekmektedir.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından iletilen bilgi belge talebi yazısının Kanun'da belirtilen yasal süre içinde yanıtlanmaması suretiyle ilgili Kurul Kararının gereğinin yerine getirilmemesi nedeniyle idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.
- İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesinin, işlenen verilerin belirlenen amaçların gerçekleştirilebilmesine elverişli olması, amacın gerçekleştirilmesiyle ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasını gerektirdiği, sonradan ortaya çıkması muhtemel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak veri işlenmesi yoluna gidilmemesi gerektiği Kurul tarafından vurgulanmıştır.
- Ölçülülük ilkesinin ise, veri işleme faaliyeti ile gerçekleştirilmesi istenen amaç arasında makul bir dengenin kurulması, diğer bir ifadeyle veri işlemenin amacı gerçekleştirecek ölçüde olması anlamına

geldiği, bu kapsamda, kişisel veri işleme faaliyetinin gerçekleşmesi için gerekli olmayan kişisel verilerin toplanmaması ve/veya işlenmemesi gerektiği, veri sorumlusunun amacı çerçevesinde ölçülülük ilkesine uygun olarak ilgili kişiden minimum düzeyde bilgi talep etmesi, bunun dışındaki amaç için gerekli olmayan veri işlemeden kaçınması gerektiği, kişisel verilerin işlenmesinin ilgili kişinin iznine bağlı olarak gerçekleştirilse ve belirli bir amaca bağlı olsa bile açık rızanın, aşırı miktarda veri toplanmasını meşrulaştırmayacağı, buna göre kişisel verilerin yalnızca belirli amaçlar için ve gerektiği kadar toplanması, amacın gerektirdiği yerlerde kullanılması ve amaç için gerekli olandan uzun süre tutulmaması gerektiği belirtilmiştir.

- Veri sorumlusunun sahip olduğu hakkı kötüye kullanımı olarak değerlendirilen şirketin ilgiliyi birçok kez borcunu ödemesi için araması kişisel verilerin işlenmesinin hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma ilkesine aykırılık teşkil ettiği belirtilmiştir.
- Aydınlatma Metni'nin incelenmesinden ucu açık ifadelere yer verildiği; "Üyelik ve Rıza Metni" ile "Aydınlatma Metni" arasındaki tutarsızlıklar bulunduğu belirtilmiştir.
- Kanun'un 5'inci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendinde yer alan "ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması" hali tespit edilirken veri sorumluları tarafından aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerektiği Kurul tarafından ifade edilmiştir.

- Kişisel verinin işlenmesi sonucunda elde edilecek menfaat ile ilgili kişinin temel hak ve hürriyetlerinin yarışabilir düzeyde olması,
- Söz konusu menfaate ulaşılabilmesi bakımından kişisel veri işlenmesinin zorunluluk arz etmesi,
- Meşru menfaatin hali hazırda mevcut, belirli ve açık olması,
- İlgili kişinin temel hak ve hürriyetleri ile yarışabilir nitelikte olan meşru menfaatin elde edilmesi halinde bir yarar sağlanacak olması ve kişisel veri işlenmeksizin başkaca bir yol ve yöntemle bu yararın ortaya çıkmasının mümkün olmaması,
- Meşru menfaat belirlenirken söz konusu yararın çok sayıda kişiyi etkilemesi, yalnızca kâr elde edilmesi ya da ekonomik yararın sağlanması amacına yönelik olmaması, iş süreçlerini ya da bir işleyişi kolaylaştırması (örneğin bir birim ya da az sayıda personel nezdinde değil, kurumsal olarak geneli etkileyecek şekilde) gibi şeffaf ve hesap verilebilir nitelikleri haiz kriterlerin esas alınması,
- Bu açıdan ilgili kişinin başta kişisel verilerinin korunması olmak üzere temel hak ve hürriyetlerinin zarar görmesini engellemek amacıyla öngörülebilir, açık ve yakın her türlü tehlikeden uzak tutulması,
- Kişisel verilerin bir veri kayıt sisteminde

amaçla sınırlı olarak hukuka uygun işleyişinin temini ile zararı ve ihlalleri engellemek için her türlü teknik ve idari tedbirin alınması,

- Kişisel verilerin işlenmesinde genel ilkelere uygunluğun sağlanması,
- Bu kapsamda, kişinin temel hak ve hürriyetleri ile veri sorumlusunun meşru menfaatinin karşılaştırılarak denge testinin yapılması.

- İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkesi gereğince kişisel verilerin silinmemesi Kanun'a aykırılık teşkil etmektedir.

- Veri sorumlusu tarafından aydınlatma yükümlülüğü ve açık rıza onayı alınması süreçlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerektiği; aydınlatma metninin okunduğuna ilişkin geri bildirim alınması ile ilgili kişilerin kişisel verilerinin işlenmesi hususunda gerekli seçimlik haklarının da tanıdığı açık rıza metninin onaylandığının ispatını sağlayacak mekanizmaların ayrıştırılması gerektiği belirtilmiştir.
- İlgili kişinin her türlü kişisel verisinin Şirket sistemlerinden silinmesi, yok edilmesi, ulaşılamaz hale getirilmesi, yurtiçi ve yurt dışında başka bir kurumla paylaşıldı ise o kurumlar nezdinde de silinmesi ve yok edilmesi talebiyle ilgili olarak Şirketin taraflarınca yapılan işlemler hakkında açıklamalarını, tevsik edici belgelerle birlikte Kanunun 15'inci maddesinin (5) numaralı fıkrası gereğince kararın tbliğinden itibaren 30 gün içerisinde Şikâyetçiye iletmesi yönünde talimatlandırılmasına karar verilmiştir.

- Veri sorumlusu tarafından, bir şirketin çalışanlarına e-posta yoluyla gönderilen sözleşme örneklerinde veri sorumlusu tarafından, işveren iletişim adresi kısmına şirketin adresinin yazılması gerekirken, Kanunun 5'inci maddesinde sayılan kişisel veri işleme şartlarından herhangi birine dayanmaksızın şirket adına sürecin yönetiminden sorumlu kişinin (ilgili kişi) ev adresinin yazılması Kanun'a aykırılık teşkil etmektedir.
- Veri sorumlusu tarafından işlemin gerektirmediği kişisel veri içeren bir belgenin müşteriden istenilmesinin; ilgili mevzuatta yer alması ve ulaşılmak istenen amaç ile bağdaşmaması nedeniyle idari para cezası kesilmesine karar verilmiştir.
- Veri sorumlusunun bir çalışanın, talebi olmamasına rağmen müşterisinin (ilgili kişi) kişisel verilerini, kendisine yetki tanımlaması yapılan sistemler aracılığıyla kişisel amaçları için sorgulaması nedeniyle Kurul tarafından Kanunun 12'nci

maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almayan veri sorumlusu hakkında Kanunun 18'inci maddesi uyarınca idari işlem tesis edilmesine karar verilmiştir.

- İşlenme amacının gerektirdiğinden fazla kişisel veri işlenmesi/aktarılması "Veri Minimizasyonu" ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.
- Veri sorumlusu tarafından Kanunun 5'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendi kapsamında sözleşmenin taraflarına ait kişisel veri işlenmesi durumunda ayrıca açık rıza alması ve de açık rızayı üyeliğin ve hizmetin dolayısıyla sözleşmenin bir koşulu olarak dayatmasının ve ayrıca hizmetin açık rıza şartına bağlanmış olmasının açık rızayı sakatlayacağı dikkate alındığında, bu durumun Kanunun 4'üncü maddesinde yer alan hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma ve işleme amacı ile bağlı, sınırlı ve ölçülü olma ilkelerine de aykırılık teşkil edecektir.

- Diğer kişisel veri işleme şartlarının varlığı durumunda açık rıza alınmasının ilgili kişinin yanıtılması ve yanlış yönlendirilmesi dolayısıyla veri sorumlusunca hakları kötüye kullanılması anlamına geleceği belirtilmiştir.
- Veri Güvenliği İhlalinin Geç Bildirimi halinde idari para cezalarına karar verilmiştir.
- İş başvurusu sürecinde işlenen kişisel verilerin hukuka aykırı şekilde paylaşılması ile ilgili olarak bir şirketler topluluğu bünyesinde yer alan birden çok veri sorumlusu şirketler arasında veri aktarımı gerçekleştirilmesinin, üçüncü kişiye veri aktarımı olarak değerlendirildiği bu itibarla aynı şirketler topluluğu bünyesinde yer alan veri sorumluları arasında gerçekleşecek veri aktarımında da Kanun'un 8'inci maddesi hükümlerinin esas alınması gerektiği belirtilmiştir.
- Özel nitelikli kişisel veri olan sağlık raporunun, bir hastane nezdinde hastaların tedavi sürecinde yer alan hekimler tarafından, veri sorumlusuna ait mobil olarak kullanılan bir uygulamadan alınan ekran görüntüsünün başka bir cihaz tarafından çekilmesi suretiyle internet ve sosyal medya mecralarında paylaşılması ve bu itibarla özel nitelikli bir kişisel verinin sosyal medya aracılığıyla geniş bir kitleye ifşa edilmiş olması nedeniyle veri sorumlusu hakkında idari para cezası uygulanmıştır.